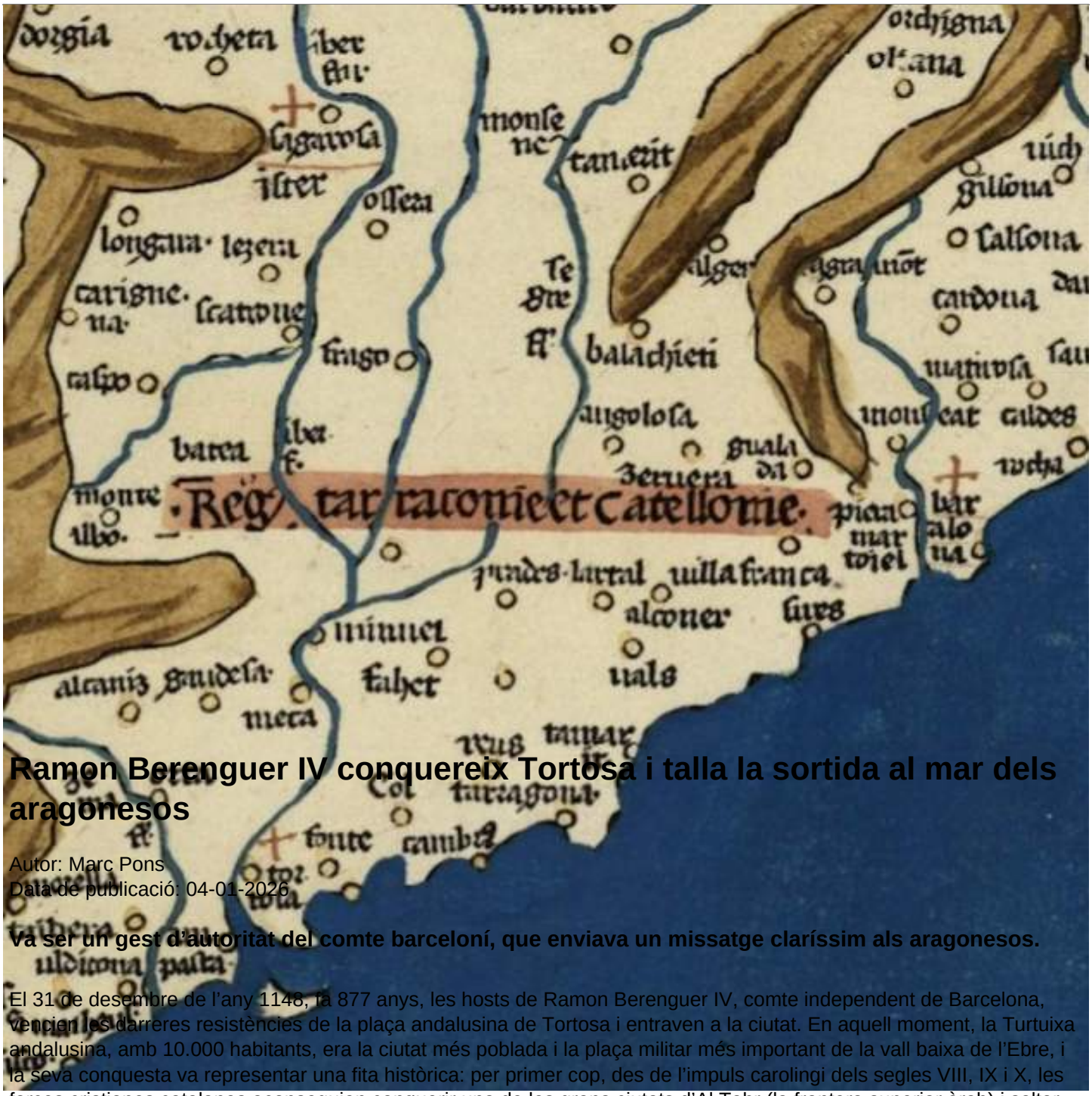

Ramon Berenguer IV conquereix Tortosa i talla la sortida al mar dels aragonesos

Autor: Marc Pons
Data de publicació: 04-01-2026

Va ser un gest d'autoritat del comte barceloní, que enviava un missatge clarissim als aragonesos.

El 31 de desembre de l'any 1148, fa 877 anys, les hosts de Ramon Berenguer IV, comte independent de Barcelona, vencien les darreres resistències de la plaça andalusina de Tortosa i entraven a la ciutat. En aquell moment, la Turtuixa andalusina, amb 10.000 habitants, era la ciutat més poblada i la plaça militar més important de la vall baixa de l'Ebre, i la seva conquesta va representar una fita històrica: per primer cop, des de l'impuls carolingi dels segles VIII, IX i X, les forces cristianes catalanes aconseguien conquerir una de les grans ciutats d'Al Tahr (la frontera superior àrab) i saltar l'Ebre (el riu que, durant segles, havia separat els dos mons).

Amb la conquesta catalana de Tortosa, Ramon Berenguer IV aconseguia un segon objectiu: impedir la sortida al mar del regne d'Aragó, que pretenia arribar a la costa mediterrània seguint el curs del riu Ebre. A principis d'aquell segle, el rei Alfons I d'Aragó, anomenat el Bataller, havia incorporat Saragossa i la vall mitjana de l'Ebre als dominis aragonesos i havia posat el focus en la projecció expansiva cap a la vall baixa de l'Ebre, buscant la sortida al mar. Però el fracàs de les seves empreses militars i la conquesta barcelonina del Pla d'Urgell havien creat un escenari de cursa pel control de les valls baixes del Segre i de l'Ebre, que es resoldria a favor dels catalans.

El 1148 ja s'havien negociat els pactes de la unió dinàstica entre Barcelona i Aragó, i Ramon Berenguer IV ja actuava com a governant del Regne aragonès, tot i que encara no estava casat amb Peronella, la filla del rei Ramir II d'Aragó (l'últim monarca de la nissaga Ximena aragonesa). Per tant, en aquell context, les conquestes catalanes de Tortosa (1148) i la de Lleida (1149) s'explicarien com un gest d'autoritat de Ramon Berenguer IV i de la cancelleria de Barcelona, que enviaven als aragonesos un missatge clarissim: el lideratge d'aquell nou edifici polític —que es formalitzaria el 1150— corresponia als catalans. Aragó mai no tindria sortida al mar.

Marc Pons

Podeu llegir l'article original a través del següent enllaç:
https://www.elnacional.cat/ca/efemerides/ramon-berenguer-iv-conquereix-tortosa-talla-sortida-mar-aragonesos_1531828_102.html